

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

14 février 2014

PROPOSITION DE LOI

**instaurant une procédure
de règlement des plaintes
au sein de l'ordre judiciaire
et modifiant l'article 259bis-15
du Code judiciaire, en vue d'instituer
le Conseil supérieur de la Justice
comme instance de recours
et médiateur de justice**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR
M. Koenraad DEGROOTE

SOMMAIRE

Pages

I. Exposés introductifs	3
II. Discussion générale.....	5
III. Discussion des articles et votes.....	7
IV. Réunion en application de l'article 82.1 du Règlement de la Chambre.....	12

Documents précédents:

Doc 53 **0811/ (2010/2011)**:

001: Proposition de loi de M. Brotcorne et Mmes Fonck et Becq.
002 et 003: Amendements.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

14 februari 2014

WETSVOORSTEL

**tot instelling van een procedure
van klachtenbehandeling
binnen de rechterlijke orde
en tot wijziging van artikel 259bis-15
van het Gerechtelijk Wetboek,
teneinde de Hoge Raad voor de Justitie
aan te wijzen als beroepsinstantie
met een ombudsfunctie inzake justitie**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER Koenraad DEGROOTE

INHOUD

Blz.

I. Inleidende uiteenzettingen	3
II. Algemene bespreking.....	5
III. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen.....	7
IV. Vergadering met toepassing van artikel 82.1 van het Reglement van de Kamer.....	12

Voorgaande documenten:

Doc 53 **0811/ (2010/2011)**:

001: Wetsvoorstel van de heer Brotcorne en de dames Fonck en Becq.
002 en 003: Amendementen

8242

**Composition de la commission à la date de dépôt du rapport/
Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag**

Président/Voorzitter: Georges Gilkinet

A. — Titulaires / Vaste leden:

N-VA Peter Dedecker, Jan Jambon, Steven Vandeput,
Veerle Wouters
PS Olivier Henry, Christophe Lacroix, Alain Mathot,
Christiane Vienne
CD&V Carl Devlies, Kristof Waterschoot
MR Olivier Destrebecq, Damien Thiéry
sp.a Karin Temmerman
Ecolo-Groen Georges Gilkinet
Open Vld Luk Van Biesen
VB Hagen Goyvaerts
cdH Benoît Drèze

B. — Suppléants / Plaatsvervangers:

Karolien Grosemans, Peter Luyckx, N, Karel Uyttersprot, Bert Wollants
Laurent Devin, Isabelle Emmery, Yvan Mayeur, Franco Seminara, Eric
Thiébaud
Jenne De Potter, Raf Terwingen, Jef Van den Bergh
David Clarinval, Luc Gustin, Marie-Christine Marghem
Dirk Van der Maelen, Peter Vanvelthoven
Meyrem Almaci, Muriel Gerken
Patrick Dewael, Gwendolyn Rutten
Gerolf Annemans, Barbara Pas
Christian Brotcorne, Catherine Fonck

C. — Membre sans voix délibérative / Niet-stemgerechtigd lid:

LDD Jean Marie Dedecker

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
VB	:	Vlaams Belang
cdH	:	centre démocrate Humaniste
FDF	:	Fédéralistes Démocrates Francophones
LDD	:	Lijst Dedecker
MLD	:	Mouvement pour la Liberté et la Démocratie
INDEP-ONAFH	:	Indépendant-Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications:		Afkortingen bij de nummering van de publicaties:	
DOC 53 0000/000:	Document parlementaire de la 53 ^e législature, suivi du n ^o de base et du n ^o consécutif	DOC 53 0000/000:	Parlementair document van de 53 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Questions et Réponses écrites	QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral	CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV:	Compte Rendu Analytique	CRABV:	Beknopt Verslag
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN:	Séance plénière	PLEN:	Plenum
COM:	Réunion de commission	COM:	Commissievergadering
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes: Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.lachambre.be courriel : publications@lachambre.be	Bestellingen: Natieplein 2 1008 Brussel Tel. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.dekamer.be e-mail : publicaties@dekamer.be
Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC	De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné cette proposition de loi lors de ses réunions des 12 juin 2013, 22 janvier et 5 février 2014.

Initialement était jointe à cette proposition de loi la proposition de loi (Renaat Landuyt) modifiant le Code judiciaire en vue de régler le contrôle des autorités judiciaires (DOC 53 2861/001). Elle a toutefois été disjointe au cours de la discussion.

I. — EXPOSES INTRODUCTIFS

A. Proposition de loi instaurant une procédure de règlement des plaintes au sein de l'ordre judiciaire et modifiant l'article 259bis-15 du Code judiciaire, en vue d'instituer le Conseil supérieur de la Justice comme instance de recours et médiateur de justice (DOC 53 0811/001)

M. Christian Brotcorne (cdH), auteur principal, précise que la présente proposition de loi reprend le texte initial de la proposition de loi instaurant une procédure de règlement des plaintes au sein de l'ordre judiciaire et modifiant l'article 259bis-15 du Code judiciaire, en vue d'instituer le Conseil supérieur de la Justice comme instance de recours et médiateur de justice (DOC 52 0634/001).

Le traitement des plaintes est l'une des compétences constitutionnelles et légales des commissions d'avis et d'enquête du Conseil supérieur de la Justice. Ce dernier a constaté que certains éléments ne simplifiaient pas la vie du justiciable qui veut déposer une plainte relative à l'ordre judiciaire. Le Conseil supérieur de la Justice a donc émis certaines recommandations qui sont reprises par cette proposition de loi.

Il est question notamment d'une centralisation des plaintes. La proposition vise ainsi une répartition formelle du traitement des plaintes portant sur le fonctionnement de l'ordre judiciaire; une communication claire envers le citoyen afin qu'il puisse formuler sa plainte en temps utile et à l'instance concernée; et une ouverture et d'une transparence maximales de chacun des niveaux du traitement des plaintes.

La présente proposition institue par conséquent la procédure suivante. Premièrement, le plaignant dépose sa plainte où il le souhaite. La proposition, telle qu'amendée suite à l'avis du Conseil supérieur de la

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsvoorstel besproken tijdens haar vergaderingen van 12 juni 2013, 22 januari en 5 februari 2014.

Aanvankelijk werd dit wetsvoorstel samengevoegd met het door de heer Renaat Landuyt ingediende wetsvoorstel tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek teneinde het toezicht op de gerechtelijke overheden te regelen (DOC 53 2861/001). Bij de bespreking werd die samenvoeging evenwel ongedaan gemaakt.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTINGEN

A. Wetsvoorstel tot instelling van een procedure van klachtenbehandeling binnen de rechterlijke orde en tot wijziging van artikel 259bis-15 van het Gerechtelijk Wetboek, teneinde de Hoge Raad voor de Justitie aan te wijzen als beroepsinstantie met een ombudsfunctie inzake justitie (DOC 53 0811/001)

De heer Christian Brotcorne (cdH), hoofdindieners, licht toe dat het ter bespreking voorliggende wetsvoorstel de oorspronkelijke tekst overneemt van het wetsvoorstel tot instelling van een procedure van klachtenbehandeling binnen de rechterlijke orde en tot wijziging van artikel 259bis-15 van het Gerechtelijk Wetboek, teneinde de Hoge Raad voor de Justitie aan te wijzen als beroepsinstantie met een ombudsfunctie inzake justitie (DOC 52 0634/001).

De klachtenbehandeling maakt deel uit van de grondwettelijke en de wettelijke bevoegdheden van de advies- en onderzoekscommissies van de Hoge Raad voor de Justitie. Deze Raad heeft vastgesteld dat bepaalde aspecten niet eenvoudig waren voor een rechtzoekende die een klacht over de rechterlijke orde wil indienen. Daarom heeft de Hoge Raad voor de Justitie een aantal aanbevelingen terzake geformuleerd, die in dit wetsvoorstel zijn opgenomen.

Er wordt met name een centralisering van de klachten in uitzicht gesteld. Aldus beoogt het wetsvoorstel te voorzien in een formele fasering van de behandeling van de klachten die betrekking hebben op de werking van de rechterlijke orde, in een duidelijke communicatie daarover met de burger, opdat die zijn klacht tijdig en op de juiste plaats kan formuleren, alsook in een zo groot mogelijke openheid en transparantie op elk niveau van de behandeling van klachten.

Om die redenen voorziet het ter bespreking voorliggende wetsvoorstel in de volgende procedure. Eerst en vooral dient de klager zijn klacht in waar hij dat wenst. Het ingevolge het advies van de Hoge Raad voor de

Justice, ne retient donc pas le système prévu pour les médiateurs fédéraux en matière de réclamations relatives au fonctionnement des autorités administratives Fédérales. Le citoyen peut donc s'adresser au Conseil supérieur de la Justice sans s'être adressé au préalable à l'autorité compétente pour le traitement des plaintes au sein de la juridiction concernée. C'est donc une simplification par rapport à la législation actuelle. En outre, les plaintes sont obligatoirement centralisées au Conseil supérieur de la Justice qui les enregistre et exerce ainsi une fonction de guichet centralisateur. Le Conseil supérieur de la Justice envoie la plainte à la juridiction compétente pour qu'elle soit traitée; il en informe le plaignant, la juridiction traite la plainte dans les 3 mois et signale au Conseil supérieur de la Justice et au plaignant le sort réservé à la plainte. De plus, le Conseil supérieur de la Justice conserve sa compétence de traitement des plaintes en première ligne, dans les cas où aucune autre juridiction n'est concernée par la plainte et où il estime être le plus à même de la traiter. Par ailleurs, il acquiert, en deuxième ligne, la faculté de procéder à une nouvelle lecture de la plainte formulée par le justiciable et, en sa qualité d'organe doté d'une fonction d'ombudsman, de s'entretenir avec les membres concernés de l'ordre judiciaire. Enfin, sur la base des plaintes reçues, le Conseil supérieur de la Justice formule des recommandations, soit spécifiques au cas d'espèce, soit de nature générale, pour améliorer le fonctionnement de l'ordre judiciaire.

L'orateur conclut en précisant qu'avec ce système, les auteurs de la proposition entendent se conformer à la volonté du législateur qui, lors des accords Octopus, en octroyant une compétence concernant les plaintes au Conseil supérieur de la Justice, a, à la fois, opté pour une centralisation des plaintes auprès du Conseil et pour la subsidiarité du rôle joué par le Conseil dans le traitement de celles-ci, le Conseil supérieur de la Justice devenant, en dernière instance, le médiateur entre le citoyen et l'ordre judiciaire.

B. Proposition de loi modifiant le Code judiciaire en vue de régler le contrôle des autorités judiciaires (DOC 53 2861/001)

M. Renaat Landuyt (sp.a), auteur principal, explique que, si on veut permettre au Conseil supérieur de la Justice de mieux pouvoir mener des enquêtes, on ne peut renforcer son rôle en tant que service de médiation. Il faut choisir l'un ou l'autre rôle. S'il n'a aucune objection contre la mise en place d'un service de médiation en matière de justice, il est opposé au fait de mélanger les différentes fonctions du Conseil supérieur de la Justice. La proposition de loi DOC 53 0811/001 fait du

Justitie geamendeerde wetsvoorstel neemt dus niet de regeling over waarin is voorzien voor de federale ombudsmannen in verband met de klachten over de werking van de federale administratieve overheden. De burger kan zich dus tot de Hoge Raad wenden zonder zich eerst tot de bevoegde overheid te hebben gericht voor de behandeling van de klachten binnen de betrokken rechtbank. Dit is dus een vereenvoudiging ten aanzien van de vigerende wetgeving. Bovendien moeten de klachten worden gecentraliseerd bij de Hoge Raad voor de Justitie, die ze registreert; de Hoge Raad vervult aldus de rol van centraal loket. De Hoge Raad stuurt de klacht voor behandeling door naar de bevoegde rechtbank. De Hoge Raad licht de klager hiervan in; de rechtbank behandelt de klacht binnen drie maanden en deelt aan de Hoge Raad en aan de klager mee welk gevolg ze aan de klacht geeft. Daarenboven blijft de Hoge Raad bevoegd voor de behandeling van eerstelijnsklachten ingeval de klacht op geen ander rechtscollege slaat of wanneer de Hoge Raad meent de klacht het best zelf te kunnen behandelen. Voorts wordt de Hoge Raad bevoegd om in tweede lijn de klacht van de rechtzoekende opnieuw te onderzoeken en in zijn ombudsfunctie contact op te nemen met de betrokken leden van de rechterlijke orde. Tot slot formuleert de Hoge Raad op basis van de ontvangen klachten aanbevelingen die ofwel voor een bepaald geval gelden, ofwel van algemene aard zijn, om aldus de rechterlijke orde beter te doen functioneren.

De spreker komt in dat verband tot de conclusie dat de indieners van het ter bespreking voorliggende wetsvoorstel aldus tegemoetkomen aan de bedoeling van de wetgever: door bij de invoering van de Octopusakkoorden aan de Hoge Raad voor de Justitie een klachtenbehandelingsbevoegdheid te verlenen, heeft de wetgever namelijk geopteerd zowel voor een centralisering van de klachten bij de Raad als voor de subsidiariteit van de taak van de Raad bij de behandeling van die klachten, aangezien de Hoge Raad voor de Justitie in laatste instantie optreedt als bemiddelaar tussen de burger en de rechterlijke orde.

B. Wetsvoorstel tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek teneinde het toezicht op de gerechtelijke overheden te regelen (DOC 53 2861/001)

De heer Renaat Landuyt (sp.a), hoofdindieners, legt uit dat, als men de Hoge Raad voor de Justitie in staat wil stellen beter onderzoek te voeren, de taak van de Raad als ombudsdienst niet mag worden versterkt. Men moet kiezen voor de ene of voor de andere taak. Hoewel de spreker niets heeft tegen het instellen van een ombudsdienst voor justitie, is hij gekant tegen het feit dat de verschillende functies van de Hoge Raad voor de Justitie dooreenlopen. Door wetsvoorstel DOC 53

Conseil supérieur de la Justice une sorte de chambre de traitement des plaintes, ce qui, selon l'orateur, met en danger une des missions principales du Conseil supérieur de la Justice qui est d'enquêter sur ce qui se passe au sein de la justice. Selon lui, il n'y a pas eu d'accord à ce sujet lors des accords Octopus mais, par contre, il y en a eu un dans l'accord de gouvernement concernant la mission d'enquête et d'investigation du Conseil supérieur de la Justice. Sa proposition de loi se base donc sur l'accord de gouvernement.

L'orateur a donc joint sa proposition à la proposition de loi DOC 53 0811/001 afin de pouvoir tenir un débat commun concernant le rôle du Conseil supérieur de la Justice, en concertation avec celui-ci. Sa proposition de loi distingue clairement les deux missions du Conseil supérieur de la Justice que sont la fonction de nomination d'une part et la fonction d'investigation d'autre part. La proposition vise donc à renforcer le rôle d'enquêteur du Conseil supérieur de la Justice, par analogie avec le rôle du Comité P à l'égard des services de police.

II. — DISCUSSION GENERALE

M. Stefaan De Clerck (CD&V) est d'avis que ces propositions traitent de deux sujets très différents. La proposition de loi DOC 53 0811/001 ne vise pas à prévoir une fonction de médiation pour le Conseil supérieur de la Justice, mais il vise à mieux définir la plainte et à centraliser les plaintes auprès du Conseil supérieur de la Justice. L'orateur est cependant d'avis qu'un débat avec le Conseil supérieur de la Justice pourrait être utile, concernant la création d'un Comité permanent "J" proposé par la proposition de loi DOC 53 2861/001 et la compétence d'enquête que doit avoir le Conseil supérieur de la Justice. Il faut néanmoins bien distinguer les sujets de ces deux propositions qui devraient selon lui être traitées séparément.

M. Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) soutient la proposition de loi DOC 53 0811/001, qui offre selon lui un bon système permettant de traiter les plaintes et d'en assurer le suivi. Il souligne cependant qu'il est essentiel de s'assurer que les dispositions qu'elle prévoit sont conformes à la loi du 15 juillet 2013 modifiant les dispositions du Code judiciaire relatives à la discipline. Il faut vérifier notamment qu'il n'y a pas de contradiction en matière de délais prévus, comme par exemple au cas où un chef de corps reçoit une plainte d'un citoyen.

0811/001 wordt de Hoge Raad voor de Justitie een soort van klachtenbehandelingskamer, waardoor volgens de spreker één van de belangrijkste taken van de Hoge Raad in het gedrang komt, met name onderzoeken wat zich binnen justitie afspeelt. Volgens hem werd niet naar aanleiding van de Octopusakkoorden, maar wel in het regeerakkoord overeenstemming bereikt over de onderzoeks- en opsporingsbevoegdheden van de Hoge Raad voor de Justitie. Het door hem ingediende wetsvoorstel is dan ook gebaseerd op het regeerakkoord.

De spreker heeft het door hem ingediende wetsvoorstel doen samenvoegen met wetsvoorstel DOC 53 0811/001 om de beide wetsvoorstellen gezamenlijk te kunnen bespreken en aldus dieper in te gaan op de taak van de Hoge Raad voor de Justitie, in overleg met die Raad. Het door hem ingediende wetsvoorstel maakt een duidelijk onderscheid tussen de twee taken van de Hoge Raad, met name de benoemingstaak eensdeels en de onderzoekstaak anderdeels. Het wetsvoorstel beoogt dus de onderzoekstaak van de Hoge Raad voor de Justitie te versterken, zoals dat is gebeurd met de taak van het Comité P ten aanzien van de politiediensten.

II. — ALGEMENE BESPREKING

In deze wetsvoorstellen komen volgens *de heer Stefaan De Clerck (CD&V)* twee zeer verschillende onderwerpen aan bod. Het wetsvoorstel DOC 53 0811/001 beoogt niet te voorzien in een ombudsfunctie voor de Hoge Raad voor de Justitie, maar strekt ertoe de klacht beter te omschrijven en de klachten bij de Hoge Raad voor de Justitie te centraliseren. De spreker acht het evenwel nuttig dat met de Hoge Raad voor de Justitie wordt gedebatteerd over de oprichting van het door het wetsvoorstel DOC 53 2861/001 voorgestelde Vast Comité "J" en over de onderzoeksbevoegdheid die de Hoge Raad voor de Justitie moet krijgen. Er moet echter een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen de onderwerpen van de beide wetsvoorstellen, die volgens hem afzonderlijk zouden moeten worden besproken.

De heer Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) steunt het wetsvoorstel DOC 53 0811/001, dat volgens hem een goede regeling omvat die de mogelijkheid biedt de klachten te behandelen en op te volgen. Het is echter zeer belangrijk zich ervan te vergewissen dat de bepalingen van dat wetsvoorstel stroken met de wet van 15 juli 2013 tot wijziging van de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de tucht. Er moet onder meer worden nagegaan of er geen tegenspraak is inzake termijnen, bijvoorbeeld wanneer een korpschef een klacht ontvangt van een burger.

M. Bert Schoofs (VB) souligne lui aussi la distinction à faire entre d'une part la procédure de plaintes qui est selon lui tout à fait nécessaire et d'autre part le Comité "J". Selon lui, le Conseil supérieur de la Justice serait mieux placé pour traiter les plaintes. Il faut en outre faire attention au principe de la séparation des pouvoirs et c'est la raison pour laquelle l'orateur propose d'entendre les représentants du monde judiciaire.

M. Koenraad Degroote (N-VA) soutient lui aussi la proposition de loi DOC 53 0811/001 et pense qu'un débat avec le Conseil supérieur de la Justice serait tout à fait utile. Si les différentes propositions sont discutées conjointement dans le cadre d'un débat plus large, l'orateur envisagera d'y joindre sa proposition de loi modifiant le Code judiciaire en vue d'octroyer à la Commission d'avis et d'enquête réunie du Conseil supérieur de la Justice la compétence de consulter des dossiers judiciaires non clôturés¹. L'orateur indique aussi que le fait que la proposition de loi DOC 53 0811/001 est conforme ou non à l'accord de gouvernement ne le concerne pas en tant que membre de l'opposition.

M. Christian Brotcorne (cdH) constate que sa proposition de loi DOC 53 0811/001, qui vise en fait à améliorer des procédures existantes en matière de traitement de plaintes, fait l'objet d'un consensus. Il souligne lui aussi la différence d'objet de la proposition de loi DOC 53 2861/001. Il est d'accord de mener un débat plus large avec le Conseil supérieur de la Justice concernant le rôle de ce dernier mais est cependant d'avis que les deux propositions de loi devraient être traitées distinctement, car elles ne visent pas le même objectif. Le débat pourrait en effet non seulement porter sur la manière de fonctionner du Conseil supérieur de la Justice mais aussi sur sa composition notamment. L'orateur est tout à fait d'accord de refaire une vérification de conformité avec la loi du 15 juillet 2013 modifiant les dispositions du Code judiciaire relatives à la discipline.

Mme Sonja Becq (CD&V) estime elle aussi qu'il est important de pouvoir séparer la discussion des deux propositions de lois, sans pour autant éviter le débat sur la mise en place d'un Comité "J". Il existe un large consensus, depuis la législature précédente, sur la proposition de loi DOC 53 0811/001. Un débat sur la centralisation des plaintes, et sur le type de plaintes concernées notamment a déjà eu lieu. L'oratrice insiste elle aussi sur l'importance d'une vérification de la compatibilité de cette proposition de loi avec la loi du 15 juillet 2013 modifiant les dispositions du Code judiciaire relatives à la discipline.

¹ DOC 53 2728/001.

Ook *de heer Bert Schoofs (VB)* wijst op het onderscheid dat moet worden gemaakt tussen enerzijds de klachtenprocedure, die volgens hem absoluut noodzakelijk is, en anderzijds het Comité "J". De Hoge Raad voor de Justitie zou volgens hem beter geschikt zijn om de klachten te behandelen. Bovendien moet men oog hebben voor het beginsel van de scheiding der machten en daarom stelt de spreker voor dat vertegenwoordigers van het gerecht worden gehoord.

De heer Koenraad Degroote (N-VA) steunt eveneens het wetsvoorstel DOC 53 0811/001. Hij vindt dat een debat met de Hoge Raad voor de Justitie zeker nuttig zou zijn. Als de verschillende wetsvoorstellen samen worden besproken in het kader van een ruimer debat, overweegt de spreker daar zijn wetsvoorstel aan toe te voegen tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek teneinde de verenigde advies- en onderzoekscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie bevoegd te maken niet-beëindigde gerechtelijke dossiers te raadplegen¹. De spreker geeft ook aan dat het hem als lid van de oppositie niet interesseert of het wetsvoorstel DOC 53 0811/001 al dan niet strookt met het regeerakkoord.

De heer Christian Brotcorne (cdH) stelt vast dat er een consensus bestaat over zijn wetsvoorstel DOC 53 0811/001, dat er in feite toe strekt bestaande procedures inzake klachtenbehandeling te verbeteren. Ook wijst hij op de uiteenlopende bedoelingen tussen zijn wetsvoorstel en het wetsvoorstel DOC 53 2861/001. Hij stemt ermee in dat een ruimer debat wordt gevoerd met de Hoge Raad voor de Justitie over de rol van die laatste, maar vindt dat de twee wetsvoorstellen afzonderlijk zouden moeten worden besproken omdat ze niet hetzelfde doel dienen. Het debat zou immers niet alleen op de werkwijze van de Hoge Raad voor de Justitie kunnen slaan, maar onder andere ook op de samenstelling ervan. De spreker is het er absoluut mee eens dat de conformiteit met de wet van 15 juli 2013 tot wijziging van de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de tucht opnieuw moet worden nagegaan.

Ook *mevrouw Sonja Becq (CD&V)* acht het belangrijk dat de twee wetsvoorstellen afzonderlijk kunnen worden besproken, zonder daarom het debat over de oprichting van een Comité "J" uit de weg te gaan. Er bestaat sinds de vorige zittingsperiode een ruime consensus over het wetsvoorstel DOC 53 0811/001. Er heeft een debat plaatsgehad over de centralisatie van de klachten en over het soort klachten. Ook de spreekster wijst erop dat het belangrijk is na te gaan of dit wetsvoorstel verenigbaar is met de wet van 15 juli 2013 tot wijziging van de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de tucht.

¹ DOC 53 2728/001.

M. Renaat Landuyt (sp.a) indique qu'il faut faire attention à la mission et au rôle du Conseil supérieur de la Justice. Le fait de faire du Conseil supérieur de la Justice un service de médiation exclura certaines possibilités incluses dans l'accord de gouvernement qui prévoit que la fonction du Conseil supérieur de la Justice doit être réévaluée vers de meilleures possibilités d'enquêter.

Mme Sonja Becq (CD&V) rappelle que la proposition de loi a été reformulée et que l'idée du service de médiation a été abandonnée vers un service de traitement de plaintes qui fait un dispatching vers les services concernés. Selon l'oratrice, l'un n'empêche pas l'autre.

M. Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) est conscient du fait que la proposition de loi DOC 53 0811/001 ne vise pas à s'occuper d'aspects disciplinaires, cependant, elle concerne la façon dont sont reçues les plaintes par le chef de corps. La loi du 15 juillet 2013 modifiant les dispositions du Code judiciaire relatives à la discipline contient elle aussi ce genre de dispositions, par exemple concernant l'information par le chef de corps du plaignant de sa saisine. Les plaintes dont parle la proposition de loi pourraient aussi donner lieu à une procédure disciplinaire. Ces éléments justifient donc le besoin d'effectuer une vérification de conformité technique entre ces deux lois.

Mme Sonja Becq (CD&V) souligne le fait que les modalités qui seront arrêtées par Arrêté royal pourront aussi veiller à tenir compte de ce besoin de conformité technique.

La représentante de la ministre de la Justice confirme que cette vérification technique sera faite par le cabinet de la ministre.

M. Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) propose que le cabinet de la ministre demande l'avis du Conseil supérieur de la Justice sur la proposition de loi DOC 53 2861/001.

III. — DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

À la suite de la présentation de l'*amendement global n° 1* par *M. Christian Brotcorne et consorts* (DOC 0811/002), qui reprend le texte de loi tel qu'il avait été adopté par la Chambre le 25 mars 2010 (DOC 52 0634/007) la commission a décidé que cet amendement servirait de base à la discussion. Cet amendement

Volgens *de heer Renaat Landuyt (sp.a)* moet dieper worden ingegaan op de taak en de rol van de Hoge Raad voor de Justitie. Als men van de Hoge Raad voor de Justitie een ombudsdienst maakt, zal men bepaalde in het regeerakkoord vervatte mogelijkheden uitsluiten. Dat regeerakkoord bepaalt dat de functie van de Hoge Raad voor de Justitie moet worden herbekeken met het oog op betere onderzoeksmogelijkheden.

Mevrouw Sonja Becq (CD&V) herinnert eraan dat het wetsvoorstel werd herschreven en dat de idee van een ombudsdienst werd vervangen door die van een dienst die de klachten verwerkt en doorstuurt naar de betrokken diensten. Volgens de spreker sluit het ene het andere niet uit.

De heer Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) is er zich van bewust dat het wetsvoorstel DOC 53 0811/001 niet beoogt zich in te laten met tuchtaspecten. Het slaat niettemin op de wijze waarop de korpschef de klachten in ontvangst zal nemen. De wet van 15 juli 2013 tot wijziging van de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de tucht bevat ook dergelijke bepalingen, bijvoorbeeld in verband met het feit dat de korpschef aan de klager kennis geeft dat de zaak bij hem aanhangig is gemaakt. De klachten waarvan in het wetsvoorstel sprake is, zouden ook tot een tuchtprocedure kunnen leiden. Die elementen rechtvaardigen de noodzaak van een technische conformiteitstoets tussen die twee wetten.

Mevrouw Sonja Becq (CD&V) wijst erop dat de nadere regels die bij koninklijk besluit zullen worden bepaald, er ook voor zullen kunnen zorgen dat rekening wordt gehouden met die nood aan technische conformiteit.

De vertegenwoordigster van de minister van Justitie bevestigt dat het kabinet van de minister die technische verificatie zal uitvoeren.

De heer Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) stelt voor dat het kabinet van de minister de Hoge Raad voor de Justitie om een advies verzoekt over het wetsvoorstel DOC 53 2861/001.

III.— ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN

Ingevolge de indiening door *de heer Christian Brotcorne c.s.* van het *alomvattend amendement nr. 1* (DOC 0811/002), dat de tekst overneemt zoals die door de Kamer werd aangenomen op 25 maart 2010 (DOC 52 0634/007), heeft de commissie beslist dat dit amendement als basis zou dienen voor de bespreking.

tend à remplacer les articles 2 et 3 de la proposition et l'intitulé.

Article 1er

Cet article précise le fondement constitutionnel en matière de compétence.

Cet article ne suscite pas de commentaire.

*
* *

L'article 1er est adopté à l'unanimité.

Art. 2 (nouveau)

Cet article vise à remplacer l'article 259bis-15 du Code judiciaire, inséré par la loi du 22 décembre 1998.

M. Koenraad Degroote (N-VA) demande si la magistrature a été suffisamment consultée concernant ce texte. Par ailleurs, il demande si l'idée de mettre en place un guichet d'information destiné au citoyen qui se pose des questions notamment sur la durée de la procédure a été prise en compte. L'orateur regrette aussi l'absence de délai dans lequel la plainte doit être introduite après les faits: ne faudrait-il pas limiter ce délai à un an après les faits par exemple? Enfin, lorsque le plaignant n'est pas satisfait de la réponse formulée par le chef de corps concerné ou son supérieur hiérarchique ou lorsque celui-ci omet de répondre dans le délai requis sans justification, le plaignant peut s'adresser au Conseil supérieur de la Justice. Ne faudrait-il pas fixer un délai pour cela?

M. Bert Schoofs (VB) rappelle que le Conseil supérieur de la Justice doit se déclarer incompétent pour énormément de plaintes qu'il reçoit. On ne peut donc qu'applaudir la mise en place de cette fonction de médiation, même si cela ne règlera pas tous les problèmes de procédure judiciaire. Le fonctionnement du Conseil supérieur de la Justice et son accès pour le citoyen en seront améliorés, ce qui devrait donner plus de liberté d'action au Conseil supérieur de la Justice au sein du paysage judiciaire. L'orateur déclare qu'il faudra cependant s'atteler aux problèmes de procédures judiciaires de manière générale, ceux-ci conduisant dans certains cas à des situations catastrophiques pour les citoyens.

Dit amendement strekt ertoe de artikelen 2 en 3 van het wetsvoorstel en het opschrift te vervangen.

Artikel 1

Dit artikel bepaalt de grondwettelijke bevoegdheidsgrondslag.

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

*
* *

Artikel 1 wordt eenparig aangenomen.

Art. 2 (nieuw)

Dit artikel strekt ertoe artikel 259bis-15 van het Gerechtelijk Wetboek, ingevoegd bij de wet van 22 december 1998, te vervangen.

De heer Koenraad Degroote (N-VA) vraagt of over deze tekst voldoende ruggespraak is gehouden met de magistratuur. Hij wil ook graag weten of rekening is gehouden met het idee om in een informatiepunt te voorzien voor de burger die vragen heeft, onder meer over de duur van de procedure van klachtenbehandeling. Voorts betreurt de spreker dat geen termijn is bepaald waarbinnen de klacht moet worden ingediend: is het bijvoorbeeld niet wenselijk om die termijn te beperken tot één jaar nadat de feiten hebben plaatsgevonden? Wanneer ten slotte de klager geen genoegen neemt met het antwoord van de betrokken korpschef of van zijn hiërarchische meerdere, of wanneer die laatste zonder enige rechtvaardiging nalaat om binnen de gestelde termijn te antwoorden, kan de klager zich wenden tot de Hoge Raad voor de Justitie. Dient daarvoor geen termijn te worden vastgesteld?

De heer Bert Schoofs (VB) wijst erop dat de Hoge Raad voor de Justitie zich voor heel wat klachten die hij ontvangt, onbevoegd dient te verklaren. De instelling van deze ombudsfunctie kan dus alleen maar worden toegejuicht, al zullen daarmee niet alle problemen inzake de gerechtelijke procedure van de baan zijn. De werking van de Hoge Raad voor de Justitie en de toegankelijkheid ervan voor de burger zullen hierdoor worden verbeterd; de Hoge Raad krijgt in het gerechtelijk landschap namelijk meer bewegingsruimte. De spreker onderstreept echter dat de problemen die zich in verband met de gerechtelijke procedure voordoen, een algemene aanpak vereisen, want soms zijn de gevolgen voor de burger rampzalig.

M. Christian Brotcorne (cdH) précise que la manière dont le Conseil supérieur de la Justice doit traiter les plaintes est organisée dans la proposition de loi. En outre, l'article 2, § 4, tel que modifié par l'amendement n° 1 précise que la procédure interne de règlement des plaintes par le chef de corps désigné ou son supérieur hiérarchique est réglée par le Roi et il précise aussi que toute décision doit être motivée et rendue dans les trois mois à dater de la réception de la plainte. En outre, il est précisé au paragraphe 6 de ce même article que les Commissions d'avis et d'enquête peuvent se saisir de la plainte qui n'aurait pas été traitée dans ce délai requis. En revanche, le texte ne prévoit pas de délai pour le dépôt de la plainte par rapport au fait commis, car il faudrait alors pouvoir se reporter à un fait bien précis, ce qui n'est pas toujours possible.

Mme Carina Van Cauter (Open Vld) se demande si les plaintes relatives au comportement des membres de l'ordre judiciaire sont de la compétence du Conseil supérieur de la Justice.

Mme Sonja Becq (CD&V) rappelle que les membres du Bureau du Conseil supérieur de la Justice ont eux-mêmes précisé que, lorsque la plainte relève de la compétence disciplinaire d'autres instances, le Conseil supérieur de la Justice renvoie le plaignant à l'instance compétente.

M. Koenraad Degroote (N-VA) se demande si le texte ne devrait pas être amendé pour fixer un délai d'introduction de la plainte par rapport au fait commis, afin d'avoir une meilleure sécurité juridique.

M. Christian Brotcorne (cdH) propose de vérifier si la question avait été abordée lors des discussions de la proposition de loi DOC 52 0634/001. Cependant, certaines plaintes sont d'ordre général, comme par exemple des plaintes concernant la lenteur de la procédure dans laquelle un jugement n'est pas encore intervenu. À quoi va-t-on raccrocher le calcul du délai de cette hypothèse?

Mme Sonja Becq (CD&V) rappelle qu'on ne parle pas de plaintes disciplinaires ni de plaintes en redressement de droits. Il s'agit aussi de demandes d'informations, pour lesquelles cela paraît compliqué de fixer un délai. Des plaintes peuvent aussi déboucher sur des recommandations. L'oratrice n'a pas l'impression que le Conseil supérieur de la Justice demande que des délais soient fixés par rapport à l'introduction des plaintes. Elle ne voit donc pas la nécessité d'établir de tels délais.

De heer Christian Brotcorne (cdH) licht toe dat het wetsvoorstel voorziet in een regeling voor de manier waarop de Hoge Raad voor de Justitie de klachten moet behandelen. Bovendien preciseert artikel 2, § 4, tweede lid, zoals het bij amendement nr. 1 werd gewijzigd, het volgende: "De Koning regelt de procedure van interne klachtenbehandeling door de aangewezen korpschef of diens hiërarchische meerdere (...). Elke beslissing wordt met redenen omkleed en wordt gewezen binnen een termijn van drie maanden vanaf de ontvangst van de klacht (...)". Voorts bevat § 6 van datzelfde artikel de volgende nadere bepaling: "De Advies- en onderzoekscommissies behandelen zelf de klacht (...) wanneer ze niet binnen de vastgestelde termijn is behandeld.". De tekst voorziet daarentegen niet in enige termijn voor de indiening van de klacht ten opzichte van het begane feit, want er zou moeten kunnen worden verwezen naar een welbepaald feit; dat is niet altijd mogelijk.

Mevrouw Carina Van Cauter (Open Vld) vraagt zich af of de Hoge Raad voor de Justitie bevoegd is voor de klachten over het gedrag van de leden van de rechterlijke orde.

Mevrouw Sonja Becq (CD&V) herinnert eraan dat de leden van het Bureau van de Hoge Raad voor de Justitie zelf hebben toegelicht dat wanneer de klacht onder de tuchtbevoegdheid van andere instanties valt, de Hoge Raad voor de Justitie de klager dan doorverwijst naar de bevoegde instantie.

De heer Koenraad Degroote (N-VA) vraagt zich af of de tekst met het oog op meer rechtszekerheid niet moet worden bijgestuurd om een termijn voor de indiening van de klacht ten opzichte van het begane feit vast te leggen.

De heer Christian Brotcorne (cdH) stelt voor na te gaan of het vraagstuk aan bod is gekomen bij de bespreking van wetsvoorstel DOC 52 0634/001. Sommige klachten zijn echter van algemene strekking, zoals bijvoorbeeld klachten over de traagheid van de procedures waarbij nog geen vonnis is geveld. Waaraan zal de termijnberekening van dat geval worden gekoppeld?

Mevrouw Sonja Becq (CD&V) herinnert eraan dat men het niet heeft over tuchtklachten noch over klachten tot herstel in rechten. Het gaat ook om vragen om informatie, waarvoor het kennelijk ingewikkeld is een termijn vast te stellen. Voorts kunnen klachten uitmonden in aanbevelingen. De spreekster heeft niet de indruk dat de Hoge Raad voor de Justitie vraagt dat termijnen ten opzichte van de indiening van de klachten worden vastgelegd. Zij acht het dan ook niet nodig dergelijke termijnen vast te stellen.

M. Koenraad Degroote (N-VA) se demande comment une enquête sérieuse pourrait encore être menée si une plainte est introduite quatre ou cinq ans après les faits. La plainte serait-elle encore pertinente dans cette hypothèse?

Selon *Mme Sonja Becq (CD&V)*, cela dépendra des faits.

M. Christian Brotcorne (cdH) considère qu'il faut laisser aux autorités compétentes pour le traitement de ces plaintes la possibilité d'apprécier la manière de traiter la plainte le plus correctement possible. Il rappelle que l'objectif de la proposition est que les plaintes déposées — à tort ou à raison — soient prises en compte quelque part par l'autorité chargée de l'organisation judiciaire et que le citoyen n'ait pas le sentiment que sa plainte n'est pas traitée. La fixation d'un délai pourrait accentuer ce sentiment de frustration du citoyen.

Le représentant de la ministre indique que la ministre soutient cette proposition de loi. Il précise, concernant la question de la concordance entre cette proposition de loi et la loi du 15 juillet 2013 modifiant les dispositions du Code judiciaire relatives à la discipline, que l'administration a indiqué que les deux textes n'étaient pas contradictoires. L'amendement n° 1 précise que les Commissions d'avis et d'enquête ne sont pas compétentes pour les plaintes relevant des compétences d'ordre pénal ou disciplinaire d'autres autorités. L'administration a cependant une objection concernant la compétence pour les plaintes relatives au comportement des membres de l'ordre judiciaire, qui se situe parfois aussi dans la sphère disciplinaire et la frontière entre le disciplinaire et le comportement des membres de l'ordre judiciaire n'est donc pas toujours facile à établir.

M. Christian Brotcorne (cdH) est d'avis qu'un comportement n'est pas nécessairement de nature à entraîner une plainte disciplinaire. S'il s'agit seulement d'un comportement d'un membre de l'ordre judiciaire, le Conseil supérieur de la Justice pourra en connaître ou le renvoyer à l'autorité compétente, et s'il s'agit manifestement d'une procédure disciplinaire, le tribunal disciplinaire sera compétent.

*
* *

L'amendement n° 1 (*partim*), visant à remplacer l'article 2, est adopté à l'unanimité.

De heer Koenraad Degroote (N-VA) vraagt zich af hoe nog een ernstig onderzoek zou kunnen worden gevoerd indien een klacht vier of vijf jaar na de feiten wordt ingediend. Zou de klacht in dat geval nog wel relevant zijn?

Volgens *mevrouw Sonja Becq (CD&V)* zal dat van de feiten afhangen.

Volgens *de heer Christian Brotcorne (cdH)* moet aan de bevoegde overheden, met het oog op die klachtenbehandeling, de mogelijkheid worden gelaten te beoordelen hoe de klacht zo correct mogelijk kan worden behandeld. Hij herinnert eraan dat het wetsvoorstel tot doel heeft ervoor te zorgen dat de — al dan niet terecht — ingediende klachten op enigerlei wijze in aanmerking worden genomen door de overheid die is belast met de gerechtelijke organisatie, alsook dat de burger niet de indruk heeft dat zijn klacht niet wordt behandeld. De vastlegging van een termijn zou dat frustratiegevoel bij de burger kunnen versterken.

De vertegenwoordiger van de minister geeft aan dat de minister het wetsvoorstel steunt. In verband met de concordantie tussen dit wetsvoorstel en de wet van 15 juli 2013 tot wijziging van de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de tucht, meldt hij dat volgens de administratie beide teksten niet tegenstrijdig zijn. In amendement nr. 1 wordt gepreciseerd dat de advies- en onderzoekscommissies niet bevoegd zijn voor de klachten die behoren tot de strafrechtelijke of tuchtrechtelijke bevoegdheden van andere overheden. De administratie heeft echter een bezwaar in verband met de bevoegdheid voor klachten over het gedrag van de leden van de rechterlijke orde, wat soms ook in de tuchtsfeer ligt; de grens tussen tucht en het gedrag van de leden van de rechterlijke orde is dus niet altijd makkelijk vast te stellen.

De heer Christian Brotcorne (cdH) vindt dat een welbepaald gedrag niet noodzakelijk moet resulteren in een tuchtklacht. Als het alleen maar om gedrag van een lid van de rechterlijke orde gaat, kan de Hoge Raad voor de Justitie die desbetreffende klacht behandelen of ze naar de bevoegde instantie doorsturen; als het overduidelijk om een tuchtprocedure gaat, zal de tuchtrechtbank bevoegd zijn.

*
* *

Amendement nr. 1 (*partim*), dat ertoe strekt artikel 2 te vervangen, wordt eenparig aangenomen.

Art. 3 (*nouveau*)

Cet article vise à remplacer, à l'article 259bis-18, 1er, du Code judiciaire, les mots "259bis-15, § 7," par les mots "259bis-15, § 10,".

Il est référé à la discussion de l'article 2 (*nouveau*).

*
* *

L'amendement n° 1 (*partim*), visant à remplacer l'article 3, est adopté à l'unanimité.

Art. 4 (*nouveau*)

Cet article précise que le Roi détermine la date d'entrée en vigueur de la présente loi.

Il est référé à la discussion de l'article 2 (*nouveau*).

*
* *

L'amendement n° 1 (*partim*), visant à insérer un nouvel article 4, est adopté à l'unanimité.

Intitulé (*nouveau*)

M. Christian Brotcorne (cdH) explique que l'amendement remplace l'intitulé par ce qui suit: "Proposition de loi réformant la procédure de règlement des plaintes auprès du Conseil supérieur de la Justice".

*
* *

L'amendement n° 1 (*partim*), visant à remplacer l'intitulé, est adopté à l'unanimité.

Art. 3 (*nieuw*)

Dit artikel strekt ertoe in artikel 259bis-18, § 1, van het Gerechtelijk Wetboek de woorden "259bis-15, § 7," te vervangen door de woorden "259bis-15, § 10,".

Er wordt verwezen naar de bespreking van het nieuwe artikel 2.

*
* *

Amendement nr. 1 (*partim*), dat ertoe strekt artikel 3 te vervangen, wordt eenparig aangenomen.

Art. 4 (*nieuw*)

Dit artikel bepaalt dat de Koning de datum van de inwerkingtreding van deze wet vaststelt.

Er wordt verwezen naar de bespreking van het nieuwe artikel 2.

*
* *

Amendement nr. 1 (*partim*), dat ertoe strekt een nieuw artikel 4 in te voegen, wordt eenparig aangenomen.

Opschrift (*nieuw*)

De heer Christian Brotcorne (cdH) verklaart dat het amendement het opschrift vervangt door wat volgt: "Wetsvoorstel tot hervorming van de procedure van klachtenbehandeling bij de Hoge Raad voor de Justitie".

*
* *

Amendement nr. 1 (*partim*), dat ertoe strekt het opschrift te vervangen, wordt eenparig aangenomen.

IV. — RÉUNION EN APPLICATION DE L'ARTICLE 82.1 DU RÈGLEMENT DE LA CHAMBRE

Lors de la réunion du 5 février 2014, les membres ont examiné la note du Service juridique de la Chambre.

Mme Kristien Van Vaerenbergh, présidente de la commission de la Justice, rappelle les principes du Règlement. Si la commission qui a été convoquée pour voter, en vertu de l'article 82.1 du Règlement, sur l'ensemble du texte adopté, constate que des amendements s'imposent, elle peut décider à l'unanimité de revenir sur le vote émis précédemment. Pour le reste, la commission ne peut plus apporter que des corrections techniques.

La présidente donne lecture des observations principales du Service juridique:

Art. 2

1/ Le Service juridique indique que l'article 259bis-15, § 1er, alinéa 2, proposé du Code judiciaire définit la notion de "membres de l'ordre judiciaire", qui est utilisée à l'alinéa 1er. Par membres de l'ordre judiciaire, on entend les membres des cours et tribunaux visés dans le livre 1er de la deuxième partie du Code judiciaire, ainsi que les personnes qui travaillent "sous l'autorité de ces membres", à l'exception des membres du Conseil supérieur de la Justice. Cette définition manque de clarté et ne correspond pas aux développements de la proposition de loi initiale (DOC 52, 634/001, p. 9), qui précisent que par "membres des cours et tribunaux", on entend notamment les membres des justices de paix, des tribunaux de première instance, des cours d'appel, etc., du ministère public, les référendaires et juristes, les greffiers, le personnel des greffes et parquets et les stagiaires judiciaires.

Cette définition de la notion de "membres des cours et tribunaux" paraît beaucoup plus large que celle que donne l'article proposé en renvoyant au livre 1er de la deuxième partie du Code judiciaire. Dans le titre 1er intitulé "Des cours et tribunaux et de leurs membres", il est en effet essentiellement question des magistrats du siège, tandis que le ministère public et le personnel judiciaire font l'objet de dispositions distinctes, respectivement sous les titres II ("Du ministère public") et III ("Du personnel judiciaire"). L'expression "membres des cours et tribunaux" figurant dans le livre 1er de la

IV. — VERGADERING MET TOEPASSING VAN ARTIKEL 82.1 VAN HET REGLEMENT VAN DE KAMER

Tijdens de vergadering van 5 februari 2014 hebben de leden de nota van de Juridische Dienst van de Kamer besproken.

Mevrouw Kristien Van Vaerenbergh, voorzitter van de commissie voor de Justitie, brengt de principes van het Reglement in herinnering. Indien de commissie die samengeroepen werd om op grond van artikel 82, 1, van het Reglement te stemmen over het geheel van de aangenomen tekst, vaststelt dat amendementen noodzakelijk zijn, dan kan ze eenparig beslissen om terug te komen op de eerder uitgebrachte stemming. Voor het overige kan de commissie alleen nog technische verbeteringen aanbrengen.

De voorzitter geeft lezing van de opmerkingen van de Juridische Dienst:

Art. 2

1/ De Juridische Dienst geeft aan dat het ontworpen artikel 259bis-15, § 1, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek het begrip "leden van de rechterlijke orde", dat in het eerste lid wordt gebruikt, definieert. Onder deze leden worden begrepen de leden van de hoven en rechtbanken die worden bedoeld in boek I van het tweede deel van het Gerechtelijk Wetboek en de personen die "onder hun gezag" werken, met uitzondering van de leden van de Hoge Raad voor de Justitie. Deze definitie is onduidelijk en komt niet overeen met de toelichting bij het oorspronkelijke wetsvoorstel (DOC 52, 634/001, p. 9). Daar wordt gesteld dat onder "leden van de hoven en rechtbanken" onder meer worden verstaan de leden van de vredegerichten, rechtbanken van eerste aanleg, hoven van beroep, enz., het openbaar ministerie, referendarissen en juristen, griffiers, personeelsleden van de griffies en parketten, en de gerechtelijke stagiairs.

Deze invulling van het begrip "leden van de hoven en rechtbanken" lijkt veel ruimer dan datgene waarnaar het ontworpen artikel verwijst, namelijk boek I van het tweede deel van het Gerechtelijk Wetboek. Daar is in titel I "Hoven en rechtbanken — leden" immers hoofdzakelijk sprake van de zittende magistraten, terwijl het openbaar ministerie en het gerechtspersoneel apart worden behandeld in respectievelijk titel II "Openbaar ministerie" en III "Gerechtspersoneel". De uitdrukking "leden van de hoven en rechtbanken" lijkt in boek I van het tweede deel dus niet te slaan op het openbaar

deuxième partie ne paraît donc pas concerner le ministère public ni le personnel judiciaire, alors que, selon les développements, ces derniers sont bel et bien visés.

Le Service juridique indique qu'il serait par conséquent préférable d'utiliser l'expression "membres et membres du personnel de l'ordre judiciaire", comme dans la loi du 15 juillet 2013 modifiant les dispositions du Code judiciaire relatives à la discipline.

Selon les développements, l'expression "les personnes qui travaillent sous l'autorité de ces membres" couvre notamment les curateurs, les experts judiciaires et les administrateurs provisoires; il ne s'agit donc pas des membres du personnel des greffes et des parquets. Les curateurs, experts judiciaires et administrateurs provisoires ne sont cependant pas placés sous l'autorité d'un juge. Ils accomplissent une mission sous la surveillance d'un juge. C'est pourquoi il serait plus simple et plus correct de supprimer l'alinéa 2 et d'en reprendre le contenu, mutatis mutandis, dans l'alinéa 1er, qui s'énoncerait dès lors comme suit:

"Chaque commission d'avis et d'enquête reçoit et assure le suivi des plaintes concernant le fonctionnement de l'ordre judiciaire, en ce compris le comportement des membres et des membres du personnel de l'ordre judiciaire ainsi que des personnes qui remplissent une mission sous le contrôle de ces membres, à l'exception des membres de l'ordre judiciaire visés dans la deuxième partie, livre Ier, titre VI, chapitre Vbis."/

"Elke advies- en onderzoekscommissie ontvangt en volgt de klachten op over de werking van de rechterlijke orde, met inbegrip van de klachten over het gedrag van de leden en personeelsleden van de rechterlijke orde alsook van de personen die onder toezicht van die leden een opdracht vervullen, met uitzondering van de leden van de rechterlijke orde die worden bedoeld in het tweede deel, boek I, titel IV, hoofdstuk Vbis."

2/ Le Service juridique indique par ailleurs que le § 1er proposé exclut certaines plaintes du champ d'application de la réglementation. On peut s'interroger sur la relation logique qu'il y a entre cette disposition et le § 6, alinéa 2, proposé, qui contient la même énumération et dispose (1) que les commissions d'avis et d'enquête décident de ne pas traiter la plainte par une décision motivée qui n'est susceptible d'aucun recours, et (2) que le plaignant doit être informé de manière motivée de la suite réservée à la plainte. Ces dispositions supposent qu'à l'inverse de ce que donne à penser le § 1er, alinéa 1er, proposé, les commissions d'avis et d'enquête reçoivent bel et bien ces plaintes et en assurent le suivi; la seule chose qu'elles ne fassent pas, c'est les traiter elles-mêmes. Le Service juridique

ministerie en het gerechtspersoneel, terwijl dit in de toelichting wel wordt bedoeld.

Het verdient daarom de voorkeur, volgens de Juridische Dienst, de uitdrukking "leden en personeelsleden van de rechterlijke orde" te gebruiken, zoals in de wet van 15 juli 2013 tot wijziging van de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de tucht.

Met de uitdrukking "personen die onder het gezag van die leden werken" worden volgens de toelichting onder meer bedoeld de curatoren, gerechtsdeskundigen en voorlopig bewindvoerders; het gaat dus niet om de personeelsleden van de griffies en parketten. Curatoren, gerechtsdeskundigen en voorlopig bewindvoerders staan evenwel niet onder het gezag van een rechter. Zij vervullen een opdracht onder toezicht van een rechter. Daarom zou het eenvoudiger en correcter zijn om het tweede lid weg te laten en de inhoud daarvan, met de nodige aanpassingen, op te nemen in het eerste lid, dat zou luiden als volgt:

"Elke advies- en onderzoekscommissie ontvangt en volgt de klachten op over de werking van de rechterlijke orde, met inbegrip van de klachten over het gedrag van de leden en personeelsleden van de rechterlijke orde alsook van de personen die onder toezicht van die leden een opdracht vervullen, met uitzondering van de leden van de rechterlijke orde die worden bedoeld in het tweede deel, boek I, titel IV, hoofdstuk Vbis."/

"Chaque commission d'avis et d'enquête reçoit et assure le suivi des plaintes concernant le fonctionnement de l'ordre judiciaire, en ce compris le comportement des membres et des membres du personnel de l'ordre judiciaire ainsi que des personnes qui remplissent une mission sous le contrôle de ces membres, à l'exception des membres de l'ordre judiciaire visés dans la deuxième partie, livre Ier, titre VI, chapitre Vbis."/

2/ Bovendien geeft de Juridische Dienst aan dat de ontworpen § 1 bepaalde klachten uitsluit van het toepassingsgebied van de regeling. De vraag rijst wat de samenhang is tussen deze bepaling en de ontworpen § 6, tweede lid, waarin dezelfde opsomming voorkomt en wordt bepaald (1) dat de advies- en onderzoekscommissies besluiten tot niet-behandeling ervan bij een met redenen omklede beslissing waartegen geen enkel beroep openstaat, en (2) dat de klager op een met redenen omklede wijze moet worden ingelicht over het gevolg dat aan de klacht is gegeven. Een en ander veronderstelt dat de advies- en onderzoekscommissies, in tegenstelling tot wat het ontworpen § 1, eerste lid, laat uitkomen, die klachten wel ontvangen en opvolgen; ze behandelen ze alleen niet zelf. Daarom stelt

propose donc de transférer l'alinéa 2 du § 6 au § 1er, pour l'insérer dans ce paragraphe en tant que nouvel alinéa 2.

3/ Dans le même article 259bis-15 proposé, il est fait référence, de diverses manières, au chef de corps visé au § 3, alinéa 2, ou à son supérieur hiérarchique. Il semble par ailleurs que l'objectif soit de permettre aux commissions d'avis et d'enquête de choisir d'envoyer la plainte soit au chef de corps, soit à son supérieur hiérarchique, selon les circonstances (voir la justification dans le DOC 52, 634/003, p. 4-5, p.ex. si la plainte concerne le chef de corps même). C'est pourquoi les références à cette personne dans d'autres paragraphes ne peuvent laisser planer aucun doute quant au fait qu'il ne s'agit pas, dans ces autres paragraphes, de l'un ou de l'autre, selon le choix des intéressés, mais qu'il s'agit uniquement de la personne qui a été désignée à cet effet par les commissions d'avis et d'enquête, conformément au § 3. Certaines des formulations actuelles figurant dans la version néerlandaise donnent en outre à penser, à tort, que la désignation ne concerne que le chef de corps et ne concerne pas son supérieur hiérarchique. Dès lors, le Service juridique propose d'écrire logiquement "le chef de corps ou le supérieur hiérarchique, visés au § 3, alinéa 2" / "de in § 3, tweede lid, bedoelde korpschef of hiërarchische meerdere".

4/ Dans le prolongement de l'observation précédente, le Service juridique propose d'apporter quelques adaptations au § 3 lui-même. Au § 3, alinéa 2, on remplacera les mots "naar de door hen bevoegd bevonden betrokken korpschef of diens hiërarchische meerdere" par les mots "naar de korpschef of diens hiërarchische meerdere, die zij bevoegd acht om ze te behandelen" (mise en concordance avec la version française). Au § 3, alinéa 3, on remplacera les mots "le chef de corps concerné, ou son supérieur hiérarchique" / "de betrokken korpschef of diens hiërarchische meerdere" par les mots "le chef de corps ou le supérieur hiérarchique, visés à l'alinéa 2," / "de in het tweede lid bedoelde korpschef of hiërarchische meerdere".

5/ Le Service juridique indique en outre que l'article 259bis-15, § 3, alinéa 1er, proposé, ne se trouve pas au bon endroit, étant donné que les alinéas qui suivent concernent non seulement les plaintes visées à l'alinéa 1er, mais aussi les plaintes reçues conformément au § 2. Il propose dès lors d'insérer cet alinéa 1er en tant que paragraphe distinct.

6/ Corrélativement à la proposition de reprendre le contenu de l'article 259bis-15, § 6, alinéa 2, proposé, au § 1er, le Service juridique propose de supprimer le § 6, alinéa 2, du § 6 et de reprendre le contenu de

de Juridische Dienst voor het tweede lid van § 6 te verplaatsen naar § 1 om het daar als nieuw tweede lid in te voegen.

3/ In hetzelfde ontworpen artikel 259bis-15, wordt op uiteenlopende manieren verwezen naar de in § 3, tweede lid, bedoelde korpschef of diens hiërarchische meerdere. Het lijkt bovendien de bedoeling dat de advies- en onderzoekscommissies kunnen kiezen de klacht te zenden ofwel naar de korpschef ofwel naar diens hiërarchische meerdere naargelang de omstandigheden (zie de verantwoording bij DOC 52, 634/003, p. 4-5, bv. indien de klacht betrekking heeft op de korpschef zelf). Daarom mogen de verwijzingen naar deze persoon in andere paragrafen geen twijfel laten bestaan over het feit dat het in de andere paragrafen niet gaat om de ene of de andere, naar keuze van de betrokkenen, maar dat enkel de persoon die daar door de advies- en onderzoekscommissies overeenkomstig § 3 toe is aangewezen wordt bedoeld. Sommige van de huidige formuleringen in de Nederlandse tekst laten bovendien onterecht uitschijnen dat de aanwijzing enkel betrekking heeft op de korpschef en niet op diens hiërarchische meerdere. Daarom stelt de Juridische Dienst voor consequent te schrijven: "de in § 3, tweede lid, bedoelde korpschef of hiërarchische meerdere" / "le chef de corps ou le supérieur hiérarchique, visés au § 3, alinéa 2".

4/ Aansluitend bij de vorige opmerking stelt de Juridische Dienst voor ook enkele aanpassingen aan te brengen in § 3 zelf. In § 3, tweede lid, vervange men de woorden "naar de door hen bevoegd bevonden betrokken korpschef of diens hiërarchische meerdere" door de woorden "naar de korpschef of diens hiërarchische meerdere, die zij bevoegd acht om ze te behandelen". (Overeenstemming met de Franse tekst) In § 3, derde lid, vervange men de woorden "de betrokken korpschef of diens hiërarchische meerdere" / "le chef de corps concerné, ou son supérieur hiérarchique" door de woorden "de in het tweede lid bedoelde korpschef of hiërarchische meerdere" / "le chef de corps ou le supérieur hiérarchique, visés à l'alinéa 2,".

5/ Bovendien geeft de Juridische Dienst aan dat het ontworpen artikel 259bis-15, § 3, eerste lid, verkeerd is geplaatst aangezien de daarop volgende leden niet enkel betrekking hebben op de in het eerste lid bedoelde klachten, maar ook op klachten die werden ontvangen overeenkomstig § 2. Daarom voege men dit eerste lid in als een afzonderlijke paragraaf.

6/ In samenhang met het voorstel om de inhoud van het ontworpen artikel 259bis-15, § 6, tweede lid, op te nemen in § 1, stelt de Juridische Dienst voor § 6, tweede lid, weg te laten uit § 6 en de inhoud van het

l'alinéa 3 du § 6 dans un nouvel alinéa 2 du § 5. Le nouvel alinéa 2 du § 5 serait en outre réécrit comme suit:

“Lorsque les commissions d’avis et d’enquête reçoivent une plainte visée au § 1er, alinéa 2, la décision de ne pas la traiter ...” / “Wanneer de advies- en onderzoekscommissies een klacht ontvangen als bedoeld in § 1, tweede lid, wordt tot niet-behandeling ...”.

7/ En outre, l’article 259bis-15, § 6, alinéa 3, première phrase formule un règle générale qu’il serait préférable de faire figurer, mutatis mutandis, à la fin du § 1er.

8/ La procédure prévue à l’article 259bis-15, § 7, proposé, qui doit être suivie si le plaignant n’est pas satisfait du traitement de la plainte par le chef de corps ou son supérieur hiérarchique ou si le plaignant n’a pas reçu de réponse dans le délai imparti, est beaucoup plus limitée que la procédure prévue au § 6 pour le traitement par les commissions d’avis et d’enquête. Ainsi, en l’occurrence, la disposition proposée n’impose pas de notification et ne donne pas la possibilité d’entendre certaines personnes ou de recueillir des informations supplémentaires. Il est uniquement question de recommandations formulées sur la base de l’analyse de la plainte. Si la commission entend permettre également l’application de la procédure prévue au § 6 dans les cas visés au § 7, il est préférable de reprendre, mutatis mutandis, les alinéas pertinents du § 6 dans le § 7.

M. Christian Brotcorne (cdH) indique, par rapport à l’observation n°8, qu’il est d’avis de ne pas la suivre afin de ne prendre aucun risque de confusion entre la procédure prévue par le projet de loi et les procédures disciplinaires.

Par ailleurs, en ce qui concerne les observations n°s 1, 2 et 6, auxquelles il souscrit, le dépôt d’un amendement est nécessaire.

La commission marque son accord à l’unanimité sur le dépôt d’un nouvel amendement.

M. Christian Brotcorne (cdH) et Mme Sonja Becq (CD&V) introduisent l’amendement n°2 (DOC 53 0811/003) qui modifie les alinéas 1er et 2 dans le § 1er de l’article 259bis-15 proposé afin d’étendre le champ d’application de la loi à tous les membres et le personnel de l’ordre judiciaire, à l’exception des experts, des curateurs et administrateurs provisoires (observation n°1). Ce champ d’application est précisé afin de lever toute ambiguïté. En outre, cet amendement tend à réécrire la deuxième partie de l’alinéa 1er pour former l’alinéa 2 (observation n°2). Dans le § 6 enfin, l’alinéa

derde lid van § 6 op te nemen als een tweede lid van § 5. Het nieuwe tweede lid van § 5 zou bovendien worden herschreven als volgt:

“Wanneer de advies- en onderzoekscommissies een klacht ontvangen als bedoeld in § 1, tweede lid, wordt tot niet-behandeling ...” / “Lorsque les commissions d’avis et d’enquête reçoivent une plainte visée au § 1er, alinéa 2, la décision de ne pas la traiter ...”.

7/ Het ontworpen artikel 259bis-15, § 6, derde lid, eerste zin, verwoordt een algemene regel die het best mutatis mutandis aan het einde van § 1 wordt opgenomen.

8/ Op basis van het ontworpen artikel 259bis-15, § 7, is de procedure die moet worden gevolgd indien de klager niet tevreden is met de behandeling van de klacht door de korpschef of diens hiërarchische meerdere of indien de klager geen tijdig antwoord heeft gekregen, beduidend beperkter dan de in § 6 bepaalde procedure voor behandeling door de advies- en onderzoekscommissies. Zo schrijft de ontworpen bepaling hier geen kennisgevingen voor en biedt ze evenmin de mogelijkheid personen te horen of bijkomende inlichtingen in te winnen. Er is enkel sprake van aanbevelingen op basis van de analyse van de klacht. Indien het de bedoeling van de Commissie is de procedure van § 6 ook mogelijk te maken voor de in § 7 bedoelde gevallen, neemt men de relevante leden van § 6 het best mutatis mutandis over in § 7.

Volgens de heer Christian Brotcorne (cdH) verdient het de voorkeur geen uitvoering te geven aan opmerking nr. 8, ter voorkoming van elke mogelijke verwarring tussen de procedure waarin het wetsontwerp voorziet en de tuchtprocedures.

Voorts dient in verband met de opmerkingen nrs. 1, 2 en 6, waar hij het mee eens is, een amendement te worden ingediend.

De commissie is het eenparig eens om een nieuw amendement in te dienen.

De heer Christian Brotcorne (cdH) en mevrouw Sonja Becq (CD&V) dienen amendement nr. 2 (DOC 53 0811/003) in, dat ertoe strekt het ontworpen artikel 259bis-15, § 1, eerste en tweede lid, te wijzigen teneinde het toepassingsveld van de wet uit te breiden tot alle leden en personeelsleden van de rechterlijke orde, met uitzondering van de gerechtsdeskundigen, curatoren en voorlopig bewindvoerders (opmerking nr. 1). Dit toepassingsveld wordt nader beschreven om elke dubbelzinnigheid te voorkomen. Daarnaast beoogt dit amendement het tweede deel van het eerste lid

2 est supprimé pour ne pas faire double emploi avec le nouvel alinéa 2 du § 1er (observation n°6).

La commission marque son accord sur les autres modifications d'ordre légistique, hormis l'observation n°8, et le texte de la proposition de loi est adapté en conséquence.

Pour le surplus, quelques corrections de pure forme sont encore apportées au texte.

*
* *

L'amendement n°2 est adopté à l'unanimité.

L'article 2, ainsi amendé et corrigé sur le plan légistique, est adopté à l'unanimité.

L'ensemble de la proposition de loi, ainsi amendé et corrigé sur le plan légistique, est adopté à l'unanimité.

Le rapporteur,

Koenraad DEGROOTE

La présidente,

Kristien
VAN VAERENBERGH

Articles nécessitant une mesure d'exécution (article 78.2, alinéa 4, du Règlement): art. 2.

te herschrijven, en daar het tweede lid van te maken (opmerking nr. 2). In § 6, ten slotte, wordt het tweede lid weggelaten om niet te overlappen met het nieuwe tweede lid van § 1 (opmerking nr. 6).

De commissie is het eens met de andere wetgevings-technische wijzigingen, behalve opmerking nr. 8. De tekst van het wetsvoorstel wordt dienovereenkomstig aangepast.

Voor het overige worden in de tekst enkele loutere vormverbeteringen aangebracht.

*
* *

Amendement nr. 2 wordt eenparig aangenomen.

Het aldus geamendeerde en wetgevingstechnisch verbeterde artikel 2 wordt eenparig aangenomen.

Het gehele, aldus geamendeerde en wetgevings-technisch verbeterde wetsvoorstel wordt eenparig aangenomen.

De rapporteur,

Koenraad DEGROOTE

De voorzitter,

Kristien
VAN VAERENBERGH

Artikelen die een uitvoeringsmaatregel vereisen (artikel 78.2, vierde lid, van het Reglement): art. 2.